

PAPILDINĀTS

Dīkstāves pabalsts

Informācija par jauno regulējumu, kas stājās spēkā
2020.gada **28.martā**

Covid-19 uzliesmojums ir būtiski pasliktinājis vispārējo finanšu situāciju pasaulē un negatīvi ietekmējis uzņēmumu ikdienas darbu, radot pēkšņas un straujas izmaiņas darba tirgū. Eversheds Sutherland Bitāns komanda aktīvi seko līdzi likumdošanas aktu izmaiņām.

Piedāvājam detalizētu pārskatu par dīkstāves pabalsta regulējumu atbilstoši 2020.gada 26.marta Ministru kabineta noteikumiem Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 krīzē skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem".

Kas ir dīkstāves pabalsts?

Atbilstoši Eiropas Komisijas apstiprinājumam dīkstāves pabalsts

nav uzskatāms par valsts atbalstu, bet gan par valsts kompensāciju darba devējiem Covid-19 krīzes izraisīto ekonomisko seku novēršanai, ja vienlaicīgi šie darba devēji:

- nenodarbina darbinieku (darba ņēmēju) saistībā ar Covid-19 krīzi, **vai**
- neveic darba ņēmēja saistības izpildījuma pieņemšanai nepieciešamās darbības saistībā ar Covid-19 krīzi.

Cik liels būs dīkstāves pabalsts?

Darba likuma 74.pants paredz, ka darba devējam ir jāizmaksā darba ņēmējam atlīdzība par dīkstāves laiku. Ja darba ņēmējam ir noteikta laika alga, dīkstāves gadījumā darba ņēmējam izmaksā noteikto darba samaksu (74.panta trešā daļa). Savukārt, ja darba ņēmējam ir noteikta akorda alga, tad darba ņēmējam izmaksā vidējo izpeļņu. Dīkstāves pabalsta izmaksas gadījumā atbilstoši likuma "Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību" 14.pantam darba devējs var nepiemērot Darba likuma 74.pantu. Līdz ar to, ja darba ņēmējam ir piešķirts dīkstāves pabalsts, darba devējam ir tiesības neievērot Darba likuma 74.pantā noteikto un par dīkstāves periodu ir tiesības neizmaksāt darba algu. Pretējā gadījumā **darba devējam nav tiesības neizmaksāt darba algu darba ņēmējam.**

Dīkstāves pabalsts tiks noteikts, balstoties uz darba devēja Valsts ieņēmumu dienestā (VID) pēdējos 6 mēnešos pirms ārkārtējās situācijas izsludināšanas deklarētajiem datiem par darba ņēmēju, **75% apmērā** no mēneša vidējās **bruto darba samaksas vai** atbilstoši par darba ņēmēju **faktiski deklarētajiem** datiem pēdējos 6 mēnešos, bet **nepārsniedzot 700 eiro** par kalendāra mēnesi.

Kas var pieteikties?

Pieteikties dīkstāves pabalstam var **tie Covid-19 krīzes skartie darba devēji:**

- | kuru ieņēmumi no saimnieciskās darbības 2020.gada martā vai aprīlī ir samazinājušies **vismaz par 30%**, salīdzinot ar 2019.gada attiecīgo mēnesi sakarā ar Covid-19 izplatību,
- | kuru ieņēmumi no saimnieciskās darbības 2020.gada martā vai aprīlī ir samazinājušies **par 20%**, salīdzinot ar 2019.gada attiecīgo mēnesi sakarā ar Covid-19 izplatību, un Covid-19 krīzes skartais darba devējs atbilst vismaz 1 no zemāk minētajiem kritērijiem:
  - eksporta apjoms 2019.gadā veido 10 % no kopējā apgrozījuma vai ir ne mazāks kā 500 000 eiro;
  - izmaksātā mēneša vidējā bruto darba samaksa 2019.gadā ir ne mazāka kā 800 eiro;
  - ilgtermiņa ieguldījumi pamatlīdzekļos 2019.gada 31.decembrī ir vismaz 500 000 eiro.

Kuri Covid-19 krīzes skartie darba devēji netiks atbalstīti?

Vēršam uzmanību, ka dīkstāves pabalstu nav plānots piešķirt Covid-19 krīzes skarto darba devēju **valdes un padomes locekļiem**, kā arī darba ņēmējiem, kuri vienlaikus ir nodarbināti valsts vai pašvaldības institūcijā vai kapitālsabiedrībā vai kas **saņem vecuma vai izdienas pensiju vai veic saimniecisko darbību.**

Dīkstāves pabalsts nav paredzēts izmaksāt tiem darba ņēmējiem, kurus nodarbina tādi Covid-19 krīzes skartie darba devēji:

- | kuri nav iesnieguši VID visas nodokļu deklarācijas un gada pārskatus par pēdējo 12 mēnešu periodu pirms ārkārtējās situācijas;
- | kuriem uz 2020.gada 7.martu nodokļu parāds bijis lielāks nekā 150 eiro un kuriem nav piešķirti samaksas termiņa pagarinājumi vai nav noslēgtas vienošanās par labprātīgu nodokļu nomaksu;
- | kuri iepriekšējo 6 mēnešu periodā pirms ārkārtējās situācijas izsludināšanas VID administrētos nodokļus vidēji mēnesī aprēķinājuši mazāk nekā 200 eiro apmērā;

- | kuri ir izslēgti vai pēdējo 2 gadu laikā ir bijuši izslēgti no VID pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistra vai kuriem ir vai ir bijusi apturēta saimnieciskā darbība;
- | kuriem lēmuma pieņemšanas dienā ir aktuāls maksātnespējas process;
- | kuri nav norādījuši iesniegumā VID par dīkstāves pabalstu pamatojumu par darba ņēmēja dīkstāves iestāšanos saistībā ar apstākļiem, ko Covid-19 krīzes ietekmē radījis darba devējs;
- | kuriem VID, izvērtējot iesniegumu par dīkstāves pabalstu, konstatē, ka darba ņēmēja dīkstāves iestāšanās nav saistīta ar Covid-19 krīzes ietekmē radītajiem apstākļiem;
- | kuri uzsākuši darba tiesiskās attiecības ar konkrēto darba ņēmēju pēc 2020.gada 1.marta;
- | kuri ir valsts un pašvaldību budžeta finansēta institūcija vai to kontrolēts komersants;
- | kuru personāls iznomāts citam nodokļu maksātājam;
- | kuriem iepriekšējo 3 gadu laikā un iesnieguma par dīkstāves pabalstu izvērtēšanas brīdī nodokļu revīzijas (audita) vai datu atbilstības rezultātā ir noteiktas valsts budžetā papildus iemaksājamās summas vai samazināts nepamatoti palielinātā no valsts budžeta atmaksājamā nodokļa apmērs tai skaitā nokavējuma naudas un soda naudas, kuru kopējā summa pārsniedz 3% no darba devēja attiecīgā gada VID administrētajiem nodokļu ieņēmumiem (no darba devēju veiktajām iemaksām atņemot nodokļu administrācijas atmaksātās pārmaksas), bet izvērtēšanas brīdī – 3% no darba devēja iepriekšējā gada VID administrētajiem nodokļu ieņēmumiem (no darba devēju veiktajām iemaksām atņemot nodokļu administrācijas atmaksātās pārmaksas);
- | kuri, vai kuru valdes loceklis iepriekšējā gadā un iesnieguma izvērtēšanas brīdī ir sodīts par pārkāpumu, kas attiecas uz darba devēja nodokļu saistībām, pārkāpumiem muitas jomā, vai par darba tiesisko attiecību regulējošo normatīvo aktu pārkāpumu, izņemot gadījumu, ja par atsevišķu pārkāpumu ir piemērots brīdinājums vai naudas sods, kas nepārsniedz 151 eiro, un gada laikā sodu kopsumma nepārsniedz 500 eiro.

Padziļinātās sadarbības programmas priekšrocības

Covid-19 krīzes skartajiem darba devējiem, kas iekļauti Padziļinātās sadarbības programmā atbilstoši Ministru kabineta 2018.gada 27.novembra noteikumiem Nr.748 "Padziļinātās sadarbības programmas darbības noteikumi", VID nepiemēro šos dīkstāves pabalsta piešķiršanas ierobežojumus:

- | Covid-19 krīzes skartais darba devējs nav iesniedzis VID visas nodokļu deklarācijas un gada pārskatus par pēdējo 12 mēnešu periodu pirms ārkārtējās situācijas;
- | Covid-19 krīzes skartajam darba devējam 2020.gada 7.martā nodokļu parāds ir vairāk nekā 150 eiro un nav piešķirts samaksas termiņa pagarinājums vai nav noslēgta vienošanās par labprātīgu nodokļu samaksu.

COVID-19

Normatīvo aktu jaunumi
27.03.2020.

Par kādu periodu izmaksās?

Dīkstāves pabalstu piešķir un izmaksās atbilstoši Covid-19 krīzes skartā darba devēja iesniegumā norādītajam dīkstāves periodam uz laiku no 2020.gada 14.marta līdz 2020.gada 14.maijam, bet ne ilgāk kā līdz Ministru kabineta lēmuma par ārkārtējo situāciju spēkā esamības termiņa beigām (dīkstāves periods).

Dīkstāves pabalsts darba ņēmējiem netiks piešķirts par tām kalendāra dienām, par kurām ir ticis piešķirts slimības pabalsts.

Kad un kā var pieteikties?

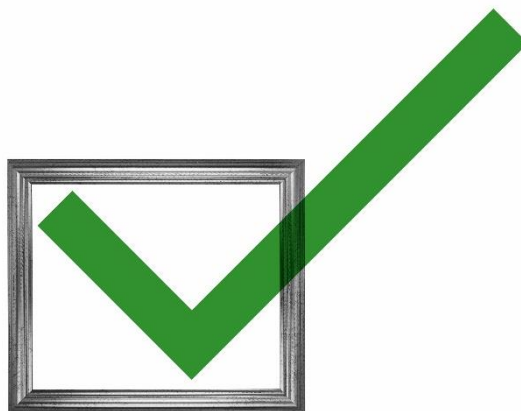
Pieteikties dīkstāves pabalstam var līdz 2020.gada 25.aprīlim, par periodu no 2020.gada 14.marta līdz 2020.gada 31.martam. Par turpmākiem dīkstāves periodiem darba devējam būs jāiesniedz jauni iesniegumi līdz katra mēneša 25.datumam.

Covid-19 krīzes skartajam darba devējam aizpildot iesnieguma formu "Iesniegums dīkstāves pabalstam" VID elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS), jānorāda:

- darba devēja nosaukumu;
- darba devēja nodokļa maksātāja reģistrācijas numuru;
- taksācijas periods norādot gadu un mēnesi un apgrozījums periodā;
- dīkstāves periodu;
- darba devēja pamatdarbības veidu (atbilstoši NACE 2 redakcijas klasifikācijai);
- pamatojumu par darba ņēmēju dīkstāves iestāšanos saistībā ar apstākļiem, ko Covid-19 krīzes ietekmē radījis darba devējs;
- dīkstāvē esošā darba ņēmēja vārdu un uzvārdu;
- darba ņēmēja personas kodu;
- darba ņēmēja kontu (konta numurs), kas atvērts kredītiestādē vai pie maksājumu pakalpojuma sniedzēja Latvijā;
- dīkstāves periodu;
- jāsniedz apliecinājums, ka darba ņēmējs, par kuru tiek pieprasīts dīkstāves pabalsts:
  - nav darba nespējas periodā;
  - mēneša laikā no iesnieguma par dīkstāves pabalstu iesniegšanas dienas netiks veikta darba ņēmēja atlaišana pēc darba devēja iniciatīvas;
  - darba ņēmējs nav iznomāts citam nodokļu maksātājam.

Svarīgi!

Ja darba devējs iesniedz VID, pēc dīkstāves pabalsta piešķiršanas, precizētus datus par darba ņēmēja darba ienākumiem laikposmā, kas tiek izmantots dīkstāves pabalsta aprēķināšanai, izmaksāto pabalsta apmēru nepārrēķinās!

COVID-19

Normatīvo aktu jaunumi
27.03.2020.

Iesnieguma izvērtēšanas kārtība un paziņošana

EDS iesniegto darba devēja iesniegumu par dīkstāves pabalstu VID izskatīs 5 darba dienu laikā.

Ja darba ņēmējs ir nodarbināts pie vairākiem Covid-19 krīzes skartajiem darba devējiem, dīkstāves pabalstu piešķir, ņemot vērā, pie kura Covid-19 krīzes skartā darba devēja ir galvenā ienākumu gūšanas vieta (iesniegta nodokļu grāmatiņa). Ja nodokļu grāmatiņa nav iesniegta nevienam darba devējam, dīkstāves pabalstu šādam darba ņēmējam izmaksā, ņemot vērā, kurš darba devējs pirmais iesniedzis iesniegumu par dīkstāves pabalstu.

VID publicēs savā tīmekļa vietnē, Covid-19 krīzes skartos darba devējus, kuru darba ņēmēji saņēmuši dīkstāves pabalstu.

Kad un kā tiks izmaksāts?

Pieprasīto dīkstāves pabalstu par 1 kalendāro mēnesi VID pārskaitīs uz darba devēja iesniegumā norādītajiem darba ņēmēju kontiem kredītiestādēs vai pie maksājumu pakalpojumu sniedzējiem Latvijā 5 darba dienu laikā no iesnieguma par dīkstāves pabalstu saņemšanas.

Par dīkstāves pabalstu izmaksu VID informēs darba devēju EDS. Savukārt darba ņēmēji par dīkstāves pabalsta izmaksu tiks informēti no darba devēja.

Vai dīkstāves pabalsts tiks aplikts ar nodokļiem?

Dīkstāves pabalsts netiks aplikts ar iedzīvotāju ienākumu nodokli (IIN) un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām (VSOAI). VID informēs Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru par personām, kurām piešķirts dīkstāves pabalsts.

Dīkstāves pabalsta atmaksa

Dīkstāves pabalsta izmaksa tiks pārtraukta, un darba devējam ir pienākums visu piešķirto dīkstāves pabalstu labprātīgi atmaksāt, ja:

- █ dīkstāves pabalsta saņemšanas laikā darba devējs pieņems darbā jaunus darba ņēmējus;
- █ dīkstāves pabalsts pieprasīts vai saņemts nepamatoti;
- █ darba devējs pārtrauc dīkstāvi sakarā ar darbības atjaunošanu.

Ja šajos gadījumos netiks veikta dīkstāves pabalsta labprātīga atmaksa, VID piedzīs piešķirto dīkstāves pabalstu, piemērojot likuma "Par nodokļiem un nodevām" noteikumus.

Lai uzzinātu vairāk, sazinieties ar:

Līva Lāce

Zvērināta advokāte

+371 67 280 102

liva.lace@eversheds-sutherland.lv